

A koronavírus-járvány hatása a nyomdaiparra

ELEMZÉS A LÁTLELET 2. FELMÉRÉS ALAPJÁN

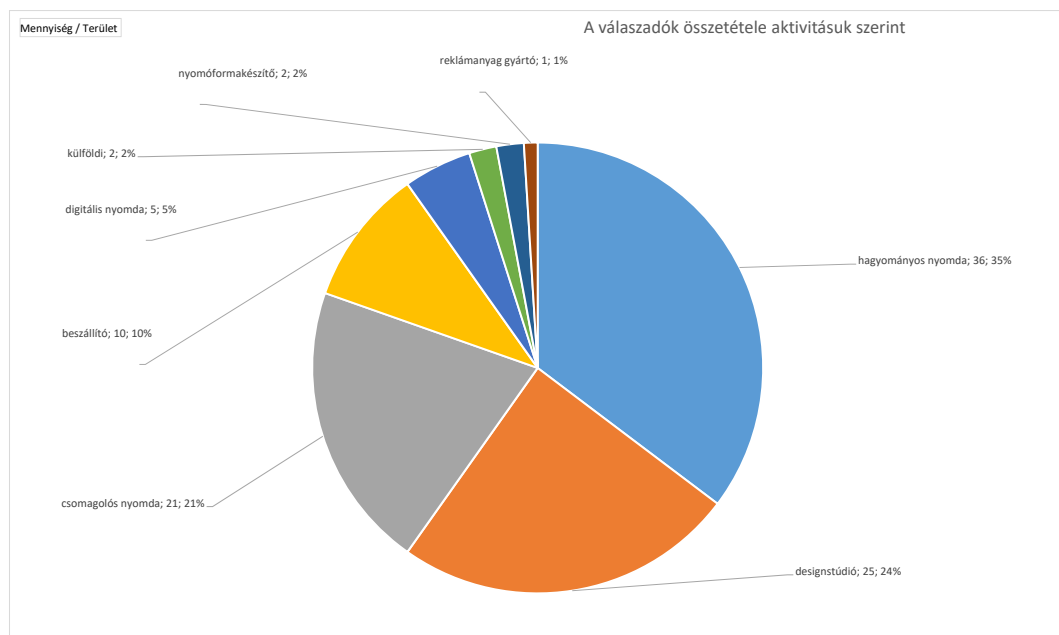
Fábián Endre

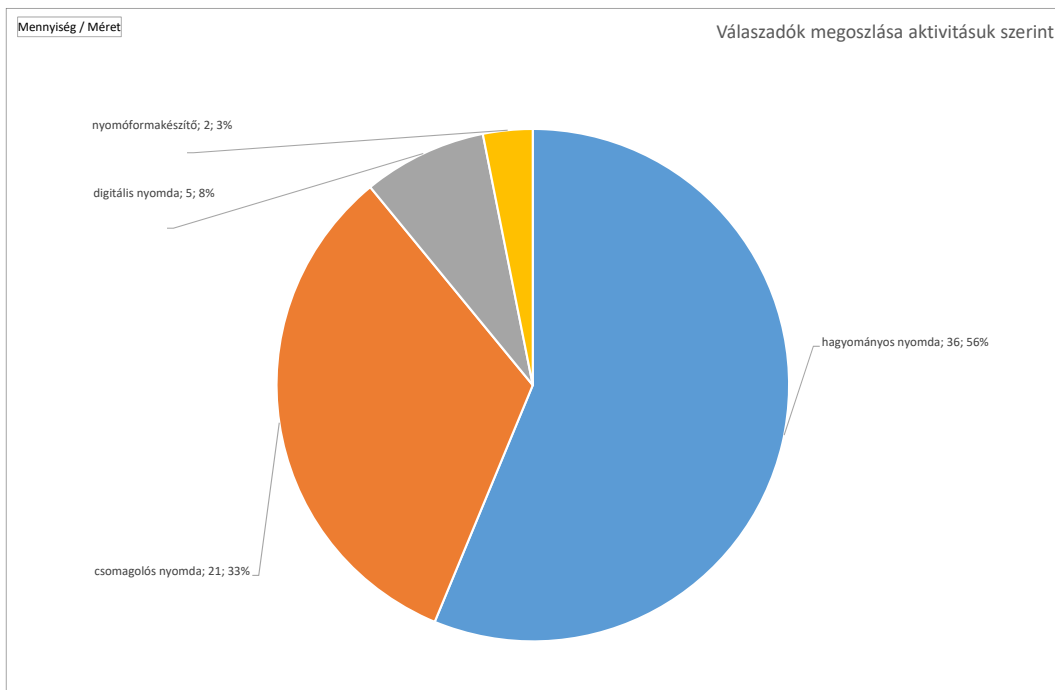
Online felmérésünket összefoglaló cikkünk harmadik részében bemutattuk a második kérdőívre adott válaszokat. Most nézzük az adatokat megbontva is! A második kérdőívünket sajnos kevesebben töltötték ki. Az előző 168 válaszból csak 89 válaszolt és ehhez jött még 23 új válaszadó, így a felmérésben 112 értékelhető válasz volt.

Ismét jelentős számú designstúdió töltötte ki kérdőívünket. Arra a kérdésre, hogy *csökkent-e a megrendelésük* állománya a válaszuk nem meglepő, ismét mindegyik *igennel* válaszolt, sőt 90%-uk jelentős visszaesésről számolt be. Viszont ami jó hír, hogy csődről csupán egy cég számol be. A csökkenés átlagos mértéke márciusban 64%, ami azt jelenti hogy a megbízásaik $\frac{1}{3}$ -át elvesztették a járvány miatt, várhatóan csak a járvány ideje alatt. Az áprilisi munkamennyiség-csökkenés viszont már elérte a 70%-ot.

A múltkori cikkünkben részletesen leírtuk, mit várnak el a kormányzattól. Arra a kérdésre, elégedett-e az intézkedésekkel, amit az állam a nyomdaipari munkavállalók és cégek megtartásáért hozott, a válasz nagyon egyhangúan, nem.

A „home office”-t a nagy többség használja, ami nem jelentett sem költségnövekedést, sem megtakarítást. A válaszadó designstúdiók felénél csökkent a létszám. Értelemszerűen a munkaórák száma csökkent, de csak három cég riportol teljes leállásról és a cégek felénél volt pár fős létszámleépítés. Ez azért relatíve jó helyzet, hiszen másfél hónapja a vállalkozások kétharmada számolt a teljes leállítás lehetőségével. Ami jelentős lehet, hiszen itt jellemzően kis létszámú vállalkozásokról beszélünk. (A vizsgálatban részt vevő 25 db vállalkozásnak a statisztikai átlaglétszáma 2,6 fő, bár ez sokat nem mond, hiszen ezen a területen jellemzőek a vállalkozási szerződésben dolgozó kollégák.)

MOST NÉZZÜK A NYOMDÁKAT!

A nyomdákat az aktivitásuk szerint ismét négy kategóriába soroltuk:

- ♦ nyomóforma-készítők,
- ♦ digitális nyomdák,
- ♦ hagyományos terméket előállító nyomdák,
- ♦ nyomtatott csomagolóanyagokat előállító nyomdák.

A válaszadók megoszlása a fő tevékenységi terület szempontjából hasonló, mint az előző felmérésnél volt.

A méret szerinti megoszlás is hasonló, bár most kevesebb mikrovállalkozás válaszolt.

Ha a 64 válaszadó nyomda forgalmi összértékét nézem, már nem ilyen egyértelmű a képzet. A hazai nyomdaipar kibocsátása hagyományos termékből közel 180 Mrd Ft, a válaszadó hagyományos terméket gyártó nyomdák árbevétele 56 Mrd Ft (43 cég), azaz a termék-előállítás értéke szerint kb. az ipar egyharmada válaszolt, így ez az ő válaszuk a felmérésben releváns, de az önkéntesen kiválasztódott minta rosszabb, mint az előző felmérésben volt. Ez a szám teljesen változatlan, mint az előző felmérésnél volt,

Viszont a válaszadó csomagolós nyomdák forgalma csak 59 Mrd Ft, ami a hazai 280 Mrd-os forgalomnak csupán a 21%-a, így ezek a válaszok – hasonlóan az előző felméréshez – csak mintaként értékelhetők.

Arra a kérdésre, hogy *elégedett-e az intézkedésekkel, amit az állam a nyomdaipari munkavállalók és cégek megtartásáért hozott?* – a válasz két kivétellel negatív. Hét vállalkozás részben elégedett, a maradék 34 elégedetlen.

Likviditási gondokkal csak néhány cég küzd, a cégek harmadánál nincs gond, míg a nagyobb részénél már kisebb problémák előfordultak.

Az alapanyag-ellátással kapcsolatosan a válaszoknál az előző felmérésnél kicsit több mint a fele látott problémát, míg mostanra már a háromnegyedénél probléma van.

A „home office” lehetőségre adott válaszok: A megrendelések *volumenére* vonatkozóan elég egyértelmű a kép.

- ♦ A *digitális nyomdák*: szinte kivétel nélkül újra *jelentős csökkenésről* számolnak be, aminek értéke márciusban 25%-os és áprilisban már 60%-os volt.
- ♦ A *formakészítő cégeknél* a csökkenés jelentéktelenebb, mint az ő előrejelzésük volt, mindössze

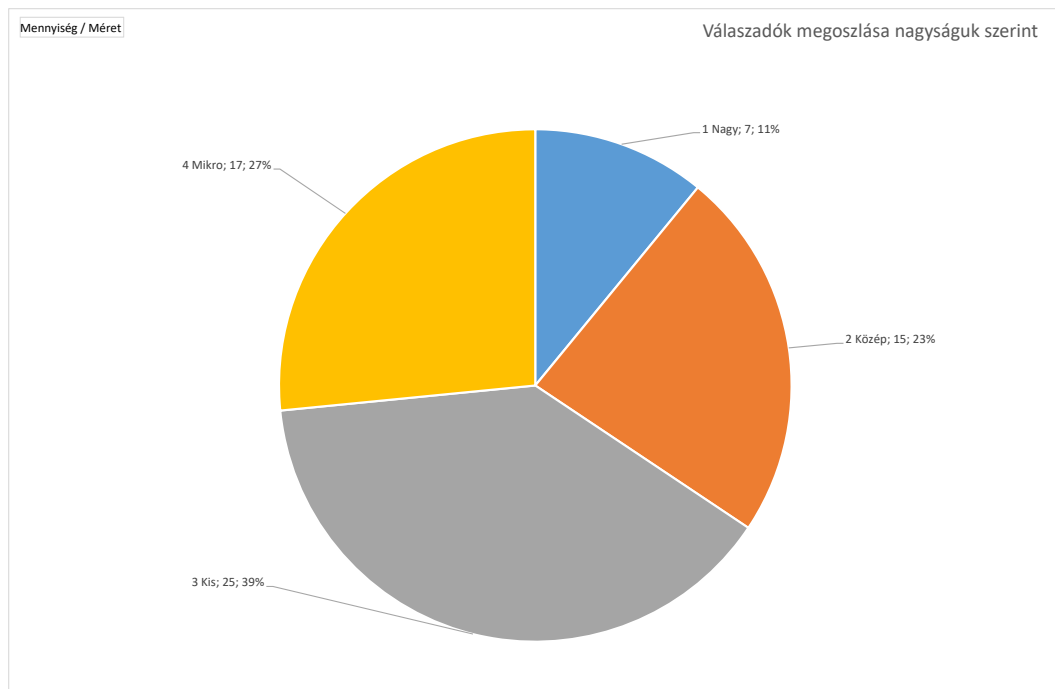
	Első kérdőív	Második kérdőív
Egyáltalán nem	21 %	36 %
A létszám kevesebb, mint 10%-ánál	55 %	42 %
A létszám kevesebb, mint harmadánál	15 %	17 %
A létszám kevesebb, mint felénél	7 %	2 %
A kollégák nagy része távmunkában is dolgozhat	2 %	3 %

4% (megjegyezzük, hogy ezek a cégek főképp csomagolóanyagot előállítóknak készítenek nyomómóformát, valamint azt is, hogy nagyon kicsi a minta).

- ♦ A *hagyományos terméket előállító nyomdáknál* a helyzet már nagyon csúnya. Itt márciusban 30%-os, míg májusban 34%-os csökkenésről számolnak be. Az eredmények súlyozott átlagok.
- ♦ A *21 csomagolóanyag-gyártónál* a helyzet fordított, a várakozásoknak megfelelően. Csupán négy számol be kismértékű csökkenésről, kettő növekedésről, amelynek az eredője pozitív 4%, azaz növekedés van.

Ami jó viszont, hogy a felmérésben csak egy nyomda mondja azt, hogy nem tud talpon maradni.

Az eredményeket értékelve a probléma igen nagy a hagyományos termékeket előállító nyomdáknál. Egyharmados visszaesést láthatunk, és nem tudjuk, hogy ez mikor rendeződik vissza. Sőt azt is tudjuk, hogy a válság után teljes visszarendeződés nem várható, hiszen ebben a pár hónapban a szokások megváltoztak, új szokások jöttek létre. Arra nincs számadatunk, hogy a hagyományos nyomdaipari ágazat mely területeit érintették a csökkenések, de informálisan tudjuk, hogy elsősorban a marketing jellegű anyagok tűntek el a piacról, amelyek jelentős része kapcsolódik a rendezvényekhez, idegenforgalomhoz. Ezen a területen azért lesz jelentős visszarendeződés, ha nem is teljes, viszont ennek időtávlatla várhatóan fél év. A számokat éves szintre kivetítve ez azt jelenti, hogy a hagyomá-

nyos nyomdaipari termékek területén kétszámjegyű százalékos visszaesés várható. Ismerve az elmúlt rövid távú kapacitásbővítő beruházásait, ez még nagyon komoly problémát jelenthet a hazai nyomdaipar számára.

A munkaórák csökkentését a cégek egyharmada tervezi csak, viszont ha a számokat nézem, annál a kétharmadnál, aki ezen nem gondolkozik, súlyozott átlagban 10%-os visszaesés látszik. Ez komoly eredményességi probléma előjele lehet.

Teljes leállás a válaszadók 22%-ánál volt, náluk a forgalom-visszaesés több mint 50%.

Létszámcsökkentésre a válaszadók pontosan egyharmadánál került sor, holott az előző felmérésben még kétharmad gondolkozott ezen. Ennek mértéke alacsony – hozzávetőlegesen 50–60

fő és a minta létszáma pedig 4144 fő. Azaz a válaszadók alig több mint 1%-os csökkentésről beszélnek, a teljes (csomagolóanyagot is figyelembe vevő) 12–15 %-os forgalomcsökkenés mellett. Ha visszanézem az előző felmérés eredményét, ott még tizenszázalékos lehetséges létszámcsökkenésről beszéltünk a nyomdaipar vonatkozásában. Tehát a válaszadók még optimisták, és tartalékjaikat használják, azaz a jelentősnek mondható termelési visszaesést nem követik arányosan a létszámcsökkentés. A nyomdák nagy része a munkaórák számának csökkenéséről informál, de erről adatot nem kértünk. Bízunk abban, hogy a járványhelyzet elmúltával a hagyományos nyomdaipari ágazat is helyreáll és így a kollégák nem veszítik el munkahelyüket.

Akkor gyorsítani, amikor mások fékeznek

A Durst WT250 berendezését az egész világon a negyedikként, Kelet-Európában pedig az elsőként helyezték üzembe a Color Nyomdában. Az ofset minőséget produkáló, vízbázisú festékkel dolgozó gép a régióban egyedülálló beruházás és piaci lehetőség.

Hogyan jutott eszetekbe bevállalni egy ekkora falatot a válság kellős közepén, amikor mindenki azért aggódik, hogy túléljen?

„Mi ebben nem megyünk tönkre, de nagy nyereségünkről mondtunk le, cserébe a jövőért. Az új – egymillió euró értékű – Durst-beruházásunk tervezett, ebben a helyzetben is tudatosan vállalt lépés volt. Tavaly novemberben állapodtunk meg a Hesse Trade-del. A pandemia miatt akár el is halaszthattuk volna a vásárlást, de mi március végén kifizettük a szállítás előtt esedékes tételt a tervezettek szerint. Vannak tartalékaink, fél évig akkor is fennakadás nélkül működünk, ha a járvány miatt kialakult helyzet nem változik pozitív irányba. Nem megyünk bele áralkuba, akkor sem, ha nincs elegendő megrendelésünk. Az új berendezéssel hullámkartonokat, display-eket fogunk nyomtatni. Nekünk ez egy új szegmens, legalább lesz elég időnk kiismerni az új berendezés működésének csínját-bínját” – tudtuk meg Juhász Barnabástól, a Color Nyomda igazgatójától.

